

A Ž S I V Z P O M E N U

Někdy se mi zdá, že si nemohu vzpomenout na své sny před narozením. Ty sny jakoby se marně tlačily z ohrad mé paměti. Bůh řekl člověku: „prach jsi a v prach se navrátíš.“ Co je prach? Co je živoucí prach? Co je prach plný snů?

Když Hospodin Bůh zformoval člověka, nicotného jako prach země, z níž byl vzat, vdechnutím dechu života ho nadřazeně oživil přímo svou vlastní živoucností a snad i tím ho učinil svým obrazem. Uvedl ho do své zahrady v pozemském Edenu neboli ráji, a aby měl obecnství s někým sobě rovným, uspal ho, odebral mu žebro a z toho dal vyrůst víc než jeho dceři a víc než jeho sestře. Tak se stal člověk lidmi, mužem Adamem s ženou Evou. Ti se jeden v druhém sami poznávali a přitom nacházeli i své ucelení. Zahrada jim byla jistotnou vlastí v boží blízkosti, nikoli však místem nečinné blaženosti. Udržovali ji a jako v chrámu v ní velebili Boha. Byla to svobodná a radostná služba. Jedli ovoce ze stromů, bobule a ořechy z keřů a semena z bylin. Plody stromu života udržovaly jejich nesmrtelnost. Bůh jim ale pod trestem propadnutí smrti zakázal jíst ze stromu poznání dobrého a zlého, neboť vševědoucnost a tudíž svrchované rozhodování co je dobré a co zlé, co vede k životu a co ke smrti, přináležejí jen Jemu. Judský prorok Izaiáš hořekuje: „Běda těm, kdo říkají zlu dobro a dobru zlo, kdo vydávají tmu za světlo a světlo za tmu, kdo vydávají hořké za sladké a sladké za hořké! Běda těm, kdo jsou moudří ve vlastních očích a rozumní sami před sebou.“ Jak dlouho žil člověk v nerušeném souladu se svým Stvořitelem? Sedm roků? Sedm tisíc let? Jednou oslovil Evu zchytralý had, probudil v ní touhu po bohorovnosti a ona trhala a jedla zakázané ovoce a dala i muži. Bůh je vyhnal ze zahrady a právě tehdy řekl Adamovi: „...prach jsi a v prach se navrátíš“.

Zpráva o zahradě v Edenu není historie, ale zvěst a stálá pravda především o nás a pro nás. Neříká co je prach. Prach zde nepředstavuje pouze nepatrnost, bezvýznamnost, bezcennost, nezávažnost, ale doslova nicotnost; jenže nicotnost, ze které vznikl vesmír a která tvoří vesmírnou materii. Prach, stejně jako každá hmota, se skládá ze stále menších a menších částí, až je pouze čímsi stejným, jakousi jedinou převelejemnou podstatou všeho, až je jen jakousi již nehmotností či nadhmotností, něčím nadpřirozeným. Jakoby také prachu přináleželo stvořitelovo jméno „Jsem, který jsem“.

Až si vzpomenu na své sny před narozením a na sny ve snech a dál na sny těch snů, uslyším snad zpěv andělů, hlubokou, nepřetržitou tóninu věčnosti a Bůh se mnou bude rozmlouvat jako kdysi s mými biblickými prarodiči.

V Praze, 17. listopadu 2006